

неповнолітнього на шлях скоєння злочинів та інших правопорушень, часто достатньо лише звернути увагу і своєчасно відреагувати на такі ознаки у поведінці останнього як втрата інтересу до навчання, неприйняття вимог учбового закладу, систематичні пропуски уроків без поважних причин. Педагогічні колективи шкіл не проводять роботу з дітьми, які потребують посиленої уваги, часто не можуть в силу певних причин дати правильну оцінку тим несприятливим симптомам, що спостерігаються у поведінці неповнолітніх, не намагаються прогнозувати, до чого вони можуть призвести, а якщо й вдаються до виховно-профілактичних заходів, то вони зазвичай запізнюються або ж їх вплив недостатньо інтенсивний.

Недостатня ефективність боротьби зі злочинністю неповнолітніх в останні роки пов'язана з припиненням функціонування усталеної системи виховання підростаючого покоління; зростаючою невідповідністю її правового і ресурсного забезпечення; зростанням соціальних суперечностей під час переходу до ринкової економіки. Слід сказати, що протягом останніх років в Україні спостерігається тенденція зростання злочинності серед неповнолітніх, яка має досить стійкий характер, незважаючи на всі застосовувані державними органами заходи профілактичного характеру. Ці обставини приводять до висновку про те, що прийняті заходи, не досягли своєї мети в силу недостатньої ефективності і послідовності і мають потребу в перегляді.

Для того щоб у майбутньому уникнути вищезазначених недоліків профілактичної роботи з попередження злочинності неповнолітніх варто базувати її на основі наукових розробок вчених-криміналістів, психологів, педагогів спрямованих на визначення причин і умов злочинності неповнолітніх, що виведе профілактичну діяльність по попередженню злочинності неповнолітніх на якісно новий рівень, зробить її більш ефективною і дієвою, що безсумнівно в кінцевому рахунку приведе до значного зниження криміногенного рівня України.

Курінной А.Є., студент юридично-психологічного факультету НАВС,
Науковий керівник: Камінська Н.В., доктор юридичних наук,
професор

Застарілість додатку Кримінального кодексу України про перелік майна, що не може бути конфіскований

Конфіскація є одним з найдавніших покарань, відомих карному праву. Конфіскація широко застосовувалася в Давньому Римі періоду імперії і в середньовічній Європі. Зміна ставлення до конфіскації пов'язано з епохою буржуазних революцій, в період якої уявлення про недоторканність приватної власності було зведено в ранг основних правових принципів. Так, у Франції

(після чого була відновлена Наполеоном і знову скасована в 1814 році), в Пруссії - 1850 році [3, с. 317].

Можна виділити два основні види конфіскації : загальну і спеціальну. Загальна конфіскація передбачає вилучення всього майна засудженого, спеціальна - лише певних його видів . У Білорусії, Болгарії, Кот д'Івуарі, Кубі Лаосі, Мадагаскарі, Монголії та Судані кримінальному праву відома як загальна, так і спеціальна конфіскація. Проте законодавство зазвичай передбачає лише один з цих видів конфіскації.

У більшості держав світу загальна конфіскація майна не передбачена законодавством. У ряді країн заборона на її застосування міститься в конституції (Азербайджан, Аргентина, Барбадос, Бахрейн, Бельгія, Греція, Кіпр, Колумбія, Коста-Ріка, Ліван, Малайзія, Мальдівська Республіка, Мексика, Нікарагуа, ОАЕ, Парагвай, Румунія, Сирія, Таджикистан, Туреччина, Чилі та інші). У Грузії застосування загальної конфіскації визнано Конституційним Судом таким, що не відповідає Конституції через порушення принципу обов'язкового рівноцінного відшкодування при відчуженні власності.

Лише в невеликому числі країн загальна конфіскація зберігається в кримінальному законодавстві як додаткове покарання (Білорусія, Болгарія, В'єтнам, Данія, Казахстан, КНР, КНДР, Конго, Кот д'Івуар, Куба, Лаос, Латвія, Мавританія, Мадагаскар, Монголія, Судан, Таджикистан, Того, Україна, Франція, Ефіопія. У Киргизії та Узбекистані її скасували в 2001 році, а в Росії - в 2003 році) [3, с. 318].

Тож, як видно, Україна залишається однією з небагатьох країн, в якій залишається загальна конфіскація. Вона є додатковим кримінальним покаранням, яке полягає у примусовому безоплатному вилученні у власність держави всього або частини майна, яке належить на праві власності засудженому.

Дискусію щодо переліку предметів, що можна конфіскувати можна вести годинами, проте поглянемо на перелік майна, що не може бути конфісковане. Перелік майна, що не підлягає конфіскації за судовим вироком, визначається окремим додатком до Кримінального кодексу України (він залишився чинним після прийняття нового Кримінального кодексу 2001 року).

Так, у пункті 1 додатку значиться, що: не підлягають конфіскації такі види майна та предмети, що належать засудженому на правах особистої власності чи є його часткою у спільній власності, необхідні для засудженого та осіб, які перебувають на його утриманні [1].

Даний перелік предметів в останнє редагувався 22 червня 1984 року. На сьогодні, даний перелік не витримує ніякої критики. Так, у переліку предметів знаходяться речі, які вже давно вийшли з вжитку, як «валянки». Це взуття можна знайти або десь у сільських глибинках, де ще збереглися запаси з союзного часу, або в якості сувенірної продукції. Хіба можна сьогодні уявити, щоб людина по місту ходила у валянках? Звичайно ж ні.

Досить суперечливими є підпункт п'ятий пункту 1 згаданого переліку. Згідно з ним особі залишається: «Одна корова, а при відсутності корови - одна телиця; коли немає ні корови, ні телиці - одна коза, вівця чи свиня - у осіб, які займаються сільським господарством.» Звичайно ж ці норми були адекватними у союзний час, проте сьогодні корів і овець можна зустріти або у невеликих фермерських господарствах, або у бабусі. Проте ці вони дуже рідко скоюють кримінальні злочини. Зазвичай, якщо особа веде фермерське господарство, то вона явно є працюютою і їй у голову не прийде вчинити кримінальний злочин. Проте, звичайно, люди бувають різні...

Але навіть якщо злочин вчинено, чи адекватної мірою покарання є конфіскація, зважаючи на те, що вона застосовується лише за тяжкі та особливо тяжкі корисливі злочини і може бути призначена лише у випадках, прямо передбачених Особливою частиною Кримінального кодексу. Я дуже сумніваюся, що фермер може скоїти такий злочин.

У підпункті десятому пункту 1 та пункті 2 згадуються колгоспи. Досить обурливим є той факт, що при прийнятті нового кримінального кодексу України у 2001 році ніхто не звернув на це увагу. Такої форми сільськогосподарської організації як колгоспи уже не існує. Сьогодні в Україні існує сільськогосподарський виробничий кооператив, який наближений до колгоспу (адже ще є сільськогосподарський кооператив та сільсько-господарський обслуговуючий кооператив [2]), але термін колгосп у переліку явно застарілий.

Як висновок, хотілося б сказати, що у 2001 році було прийнято Кримінальний кодекс України, проте ті хто його створював приділивши багато уваги Загальній та Особливій частині, чомусь забули про маленький додаток Кримінального кодексу, вирішивши просто його перенести. На фоні позитивних зрушень у кримінальному законодавстві (декриміналізації деяких статей кодексу, приведення його до міжнародних стандартів) даний перелік, з його «валянками» та «колгоспами» залишається свідченням того, що в нашому законодавстві залишається ще велика кількість прогалин.

Список використаних джерел

1. Перелік майна, що не підлягає конфіскації за судовим вироком. Кримінальний кодекс України (додаток)/ [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2003-05>
2. Закон України «Про сільськогосподарську кооперацію» / [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/469/97-вр>
3. Додонов В. Н. Сравнительное уголовное право. Общая часть / под общ. ред. С. П. Щербы. - М.: Юрлитинформ, 2009. - С. 317. - 448 с.